

Plan upravljanja istraživačkim podacima na projektu “Diskografska industrija u Hrvatskoj od 1927. do kraja 1950-ih”

Ceribasic, Naila

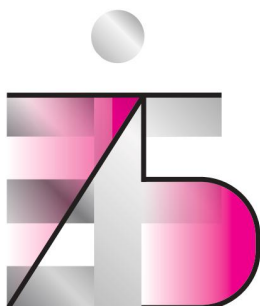
Data management plan / Plan upravljanja istraživačkim podacima

Publication year / Godina izdavanja: **2024**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:301:403480>

Rights / Prava: [Attribution 3.0 Unported](#)/[Imenovanje 3.0](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-11-25**

Repository / Repozitorij:

repository.ief.hr

Plan upravljanja istraživačkim podacima na projektu **Diskografska industrija u Hrvatskoj od 1927. do kraja 1950-ih**

Opće informacije		
	Ime i prezime predlagatelja	dr. sc. Naila Ceribašić (glavna istraživačica)
	Matična organizacija	Institut za etnologiju i folkloristiku (<i>dalje u tekstu: Institut</i>)
	Naziv projekta	Diskografska industrija u Hrvatskoj od 1927. do kraja 1950-ih, DISKOGRAF
	Upravitelj podacima	dr. sc. Naila Ceribašić (naila@ief.hr)
1.	Prikupljanje podataka i dokumentacija	
	Koje ćete podatke prikupljati, obrađivati, stvarati ili se ponovno njima koristiti? (navedite format, vrstu i opseg podataka)	U sklopu projekta Diskografska industrija u Hrvatskoj od 1927. do kraja 1950-ih prikupljaju se prvenstveno arhivski materijali koji se odnose na gramofonske ploče, naročito naljepnice gramofonskih ploča domaće produkcije iz razdoblja od 1927. do kraja 1950-ih i prateće materijale (prodajni katalozi, novinski članci i reklame, dokumentacija u vezi djelovanja diskografskih tvrtki). Spomenuti prikupljeni podaci pretežno se pohranjuju kao fotografije u prikladnim digitalnim formatima (jpg, png). Osim toga, dio podataka u okviru projekta odnosi se na materijale prikupljene putem intervjua koji se pohranjuju u formatu audio (mp3, wav), rjeđe i video zapisa. S treće strane, dio prikupljene građe čine presnimke zvučnih zapisa iz Hrvatskog državnog arhiva (u formatima wav i mp3) koje Institut, sukladno ugovoru s HDA, smije koristiti u stručne i znanstvene svrhe ili objavu digitaliziranih zvučnih zapisa. Sveukupna prikupljena digitalna građa obuhvatit će oko 250 GB digitalnog prostora.
	Kako će se podaci prikupljati, obrađivati ili stvarati? (ukratko navedite metodologiju i procese osiguranja kvalitete te načine organiziranja podataka)	Podaci se prikupljaju metodologijom arhivskih i etnografskih istraživanja koja uključuju pregled, prikupljanje i obrađivanje arhivske građe s jedne strane te intervjue i sudioničko promatranje s druge. Suradnici projekta za razmjenu i pohranu podataka koriste platformu Sveučilišnog računalnog centra PUH (https://www.srce.unizg.hr/puh). Mape podataka u kojima se podaci pohranjuju i razmjenjuju među suradnicima imenuju se prvenstveno prema instituciji u kojoj je građa pohranjena. Npr. fotografije naljepnica ploča iz Hrvatskog državnog arhiva pohranjuju se u mapi naslovljenoj „HDA“, fotografije materijala iz Državnog arhiva u Zagrebu u mapi naslovljenoj „DAZ“, fotografije iz Gradskog muzeja Sisak u mapi naslovljenoj „Sisak“, itd. Podmape se imenuju prema tipu podataka. Npr. naljepnice ploča se imenuju prema diskografskoj kući (EBP, Elektroton, Jugoton), a ostali arhivski podaci se kategoriziraju i imenuju prema sadržaju ili nazivu arhivskog fonda. Presnimke zvučnih zapisa iz HDA se imenuju prema nakladničkom i matičnom broju izdanja te imenu glavnog izvođača i naslovu.

	<p>Koju ćete dokumentaciju i metapodatke ustupiti osim podataka? (navedite koje su informacije potrebne korisnicima kako bi mogli čitati i interpretirati podatke u budućnosti te koji će se standardi koristiti pri tumačenju podataka)</p>	<p>Temeljna građa dostupna javnosti odnosi se na podatke s naljepnica gramofonskih ploča proizvedenih u Hrvatskoj između 1927. i kraja 1950-ih ili pak, u slučaju ploča koje nisu fizički sačuvane u dokumentiranim institucionalnim i/ili privatnim zbirkama, na podatke iz prodajnih kataloga. Prikupljaju se fotografiranjem naljepnica u institucijama i u pojedinaca (kolekcionara) koji ih posjeduju, uz njihovo dopuštenje, te javno objavljuju putem projektne baze podataka Hrvatska e-diskografija (https://repozitorij.dief.eu/a/), projekt DISKOGRAF). Osim fotografija naljepnica ploča, baza sadrži i sekundarne podatke o pločama prikupljene terenskim i arhivskim istraživanjem suradnika. Gdje god je primjenljivo, postoje i poveznice na već objavljene digitalne presnimke zvučnih zapisa s ploča, a za nekoliko stotina presnimki s ploča izdanih prije više od 70 godina koje su u posjedu Instituta donosi se i fragment (početnih 30 sekundi) takvih primjera. Cjeloviti primjeri dostupni su za preslušavanje u Dokumentaciji Instituta. Dio podataka koji se odnosi na prateće materijale, napose prodajne kataloge, je uz dozvolu pojedinaca koji ih posjeduju također učinjen javno dostupnim na mrežnim stranicama projekta (https://www.ief.hr/istrazivanja/znanstveni-projekti/diskograf/odabrana-grada/).</p>
2.	Pravna i sigurnosna pitanja	
	<p>Jeste li ograničeni sporazumom o povjerljivosti? Imate li potrebna dopuštenja za prikupljanje, obradu, čuvanje i dijeljenje podataka? Jesu li osobe čiji se podaci pohranjuju informirani o tome i jesu li dali privolu? Kojim ćete se metodama koristiti u svrhu zaštite osjetljivih podataka (GDPR - posebne kategorije osobnih podataka)?</p>	<p>S obzirom da se projekt jednim dijelom zasniva na etnografskim istraživačkim metodama, svi se suradnici na projektu pridržavaju Etičkog kodeksa Instituta za etnologiju i folkloristiku, naročito se oslanjajući na njegov članak 9. Vodeći se tim člankom, suradnici na projektu vode brigu o tome su svi sudionici istraživanja upoznati sa svrhom i ciljevima istraživanja, načinom obrade i pohrane podataka, da se osigura njihov informirani pisani ili usmeni pristanak, da se omogući anonimnost ako je sudionici istraživanja zatraže te da se istraživanjem ne naruši sigurnost i dostojanstvo sudionika. Jednako tako, istraživačka se skupina oslanja na pozitivne propise Republike Hrvatske u vezi poštivanja autorskih i drugih intelektualnih prava. Naročito se to odnosi na digitalizirane zvučne zapise s gramofonskih ploča u čijem se korištenju i objavljivanju oslanjamo na Zakon o autorskom pravu i srodnim pravima (NN 111/2021): članak 119. o trajanju autorskog prava za života autora i 70 godina nakon njegove smrti, članak 138. o trajanju prava umjetnika izvođača 70 godina od prvog izdanja izvedbe fiksirane na fonogram, članak 144. o trajanju prava proizvođača fonograma 70 godina od prvog fiksiranja fonograma, članak 192. u vezi korištenja djela i predmeta srodnih prava koji su nedostupni na tržištu te članak 197. u vezi zbirki namijenjenih nastavi ili znanstvenom istraživanju. U istraživanju se ne koriste posebne kategorije osobnih podataka sukladno GDPR-u.</p>
	<p>Kako će se regulirati pristup podacima i njihova sigurnost? Koji su potencijalni rizici koje treba uzeti u obzir? Kako ćete osigurati sigurnost</p>	<p>Pristup podacima se regulira prvenstveno u dogovoru s institucijama koje čuvaju arhivske materijale, pri čemu se poštuju pravila dijeljenja propisana u tim institucijama, kao i zakonska regulativa (Zakon o arhivskom gradivu i arhivima, NN 61/18 i 98/19; Pravilnik o korištenju javnog arhivskog gradiva, NN 121/2019). U nekim se primjerima sklapaju i ugovori o suradnji. Dio gradiva se pribavlja od pojedinaca s</p>

	pohrane osjetljivih podataka?	kojima se također dogovara način korištenja građe. Potencijalni sigurnosni rizik predstavlja mogućnost da za pojedine snimke nisu istekla autorska prava, o čemu se osobito vodi računa pri javnom objavljivanju. Stoga se objavljuju samo fragmenti snimki (početnih 30 sekundi) i to onih objavljenih prije više od 70 godina.
	Kako ćete upravljati zaštitom autorskih prava i intelektualnog vlasništva? Tko će biti vlasnik podataka? Koje će se licencije primjenjivati na podatke? Koja će se ograničenja primjenjivati na ponovnu uporabu osobnih podataka?	Upotreba podataka koji ne podliježu autorskom pravu te čije javno korištenje dozvoljava institucija koja ih čuva ili pak njihov privatni vlasnik omogućuje se kroz otvoreni pristup putem digitalne baze podataka i mrežnih stranica projekta. Digitalna baza podataka Hrvatska e-diskografija, razvijena u okviru projekta, kao cjelina predstavlja "neoriginalnu bazu podataka" kako je definira Zakon o autorskom i srodnim pravima (čl. 173–179), a na podatke koje sadrži primjenjuje se licencija Creative Commons 0 uz zamolbu za imenovanjem (CC0, <i>please attribute my data</i>).
3.	Pohrana i čuvanje podataka	
	Kako će podaci biti pohranjeni i kako će biti napravljena sigurnosna kopija podataka (<i>backup</i>) tijekom istraživanja? Koji su kapaciteti čuvanja podataka kojim raspolazete? Kojim se procedurama koristite za sigurnosnu kopiju (<i>backup</i>)?	Podaci su pohranjeni na PUH-u na kojem se dnevno automatizirano izrađuju sigurnosne kopije, a osim toga su pohranjeni na osobnim računalima i/ili vanjskim čvrstim diskovima suradnika na projektu. Ažuriranja se provode na tjednoj bazi. Što se tiče zvučnih zapisa, dodatna se kopija pohranjuje u Dokumentaciji Instituta. Po okončanju projekta ukupna prikupljena građa bit će pohranjena u formi više sigurnosnih kopija u Institutu.
	Koji je vaš plan čuvanja podataka? U kojim će se formatima čuvati?	Baza podataka Hrvatska e-diskografija ostat će dijelom Digitalnog repozitorija Instituta. Osim toga će podaci koje sadrži biti eksportirani u formate MS Excel i Word te pohranjeni u Dokumentaciji Instituta. Zvučni zapisi će također biti trajno pohranjeni i dostupni za preslušavanje u Dokumentaciji Instituta. Preostala će se građa čuvati u više sigurnosnih kopija u Institutu u otvorenim i dobro dokumentiranim formatima tekstualnih, audio, slikovnih, tabličnih i video datoteka.
4.	Dijeljenje i ponovna uporaba podataka	
	Kako i gdje će se podaci dijeliti? Na kojem repozitoriju planirate dijeliti podatke? Kako će potencijalni korisnici doznati za podatke?	Podaci prikupljeni u sklopu istraživačkog projekta jednim su dijelom javno dostupni putem digitalne baze podataka Hrvatska e-diskografija u okviru Digitalnog repozitorija Instituta te putem mrežnih stranica projekta. S druge strane, potencijalni korisnici za podatke doznaju putem znanstvenih i stručnih radova suradnika na projektu, njihovih javnih izlaganja, slušaonica i priloga za radijske emisije, kao i medijskih nastupa i Facebook stranice projekta.
	Ako postoje podaci koji se ne smiju dijeliti (prijavitelji vezani zakonskim, etičkim, autorskim pravila,	Za dio podataka i arhivskog materijala postoje institucionalna ograničenja javnog obznanjivanja. U slučaju zbirki gramofonskih ploča u pojedinim institucijama, one su fizički dostupne za pregled suradnicima na projektu, ali ne i za fotografiranje naljepnica ploča na posve nekomercijalnoj osnovi i njihovu javnu objavu u

	povjerljivošću i sl.), pojasnite razloge ograničenja.	bazi podataka Hrvatska e-diskografija. Isto se odnosi na građu pojedinih privatnih kolekcionara. U vezi sa zaštitom autorskih prava, prava umjetnika izvođača i prava proizvođača fonograma, objavljuju se samo fragmenti snimki i to onih objavljenih prije više od 70 godina, što je u skladu sa Zakonom o zaštiti autorskih i srodnih prava. Ne postoje dodatna ograničenja, npr. u vezi etičkih načela, povjerljivosti podataka i sl.
	Potvrdite da ćete se koristiti digitalnim repozitorijem koji je u skladu s načelima <i>FAIR-a</i> .	Potvrđujemo da ćemo se koristiti Digitalnim repozitorijem Instituta za etnologiju i folkloristiku, koji je u skladu s načelima FAIR-a.
	Potvrdite da ćete se koristiti digitalnim repozitorijem koji održava neprofitna organizacija (ako ne, objasnite zašto ne možete dijeliti podatke na digitalnom repozitoriju koji nije komercijalan).	Potvrđujemo da ćemo se koristiti nekomercijalnim repozitorijem neprofitne znanstvene organizacije, tj. Digitalnim repozitorijem Instituta za etnologiju i folkloristiku. Informatička podrška i održavanje Repozitorija ostvaruje se u suradnji s tvrtkom ArhivPro d.o.o.